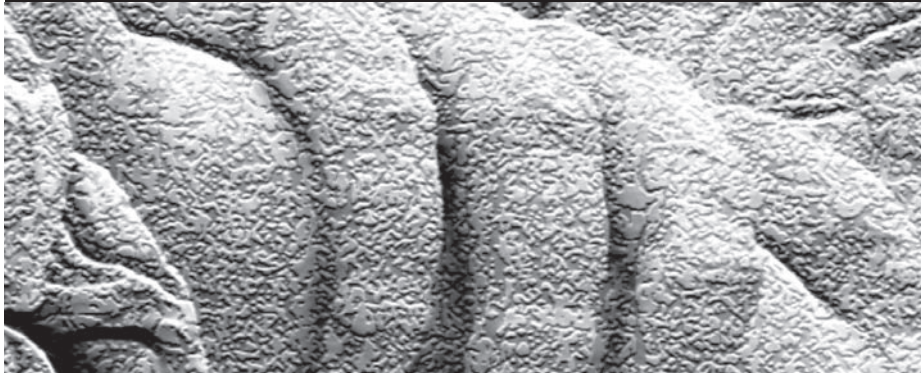

η'

η' εξάμνηο

		Ώρες διδασκαλίας								Σύνολο ECTS	
		Εβδομάδας				Εξαμήνου					
		Ασκήσεις				Ασκήσεις					
		Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.	Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.		
Η' Εξάμηνο											
Υποχρεωτικά											
1.	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2	1		3	26	13		39	78	5
2.	ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ				16				208	208	16
3.	ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	2			1	26			13	39	3,5
4.	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	2				26				26	3
27,5											
Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά											
1.	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑ- ΚΤΙΚΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	1			1	13			13	26	2
2.	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟ- ΒΛΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗ- ΜΑΤΑ	2			2	26			26	52	4
3.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΙΑ- ΤΡΙΚΗ	2				26				26	3
4.	ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	2			2	26			26	52	4
5.	ΠΑΙΔΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ	1			1	13			13	26	2
6.	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΜΗ- ΤΡΟΤΗΤΑΣ – ΓΥΝΑΙ- ΚΟΛΟΓΙΑ	2			2	26			26	52	4
7.	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΝΟΣΗ- ΛΕΥΤΙΚΗ	1			2	13			26	39	2,5

*ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ: Μάθημα ελεύθερης επιλογής διάρκειας 2 μηνών κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών του 6^{ου} ή 8^{ου} εξαμήνου. Κθινική Άσκηση 40 ημερών. 8

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗ-		Δ. Καϊτελίδου, Καθηγήτρια	
53383 ΡΕΣΙΩΝ		Φροντιστήρια/Κλιν. Άσκηση:	
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ		Ο. Σίσκου, Επίκ. Καθηγήτρια	
		Πανεπιστημίου Πειραιώς	
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	2Θ-1Φ-3ΚΑ		
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	5		

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα διοικητικά θέματα που άπτονται των σύγχρονων εξελίξεων στον τομέα της υγείας γενικότερα αλλή και των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών ειδικότερα, ώστε οι φοιτητές να προετοιμαστούν κατάλληλα και αποτελεσματικά για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις, τις ευκαιρίες αλλή και τις πιέσεις του πολύπλοκου περιβάλλοντος του υγειονομικού τομέα.

Απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι η συμβολή του στην ανάπτυξη του επιστημονικού θεωρητικού υπόβαθρου των φοιτητών και η ανάπτυξη των διοικητικών γνώσεων και δεξιοτήτων για όλη τα σύγχρονα διοικητικά ζητήματα των υπηρεσιών υγείας ενώ έμφαση δίδεται στη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και στην ανάπτυξη του νοσηλευτικού προσωπικού.

Μαθησιακοί στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Περιγράφουν τις βασικές θεωρίες της διοίκησης και τις βασικές σχολές στην εξέλιξη της διοικητικής επιστήμης
- Αναγνωρίζουν και περιγράφουν τις βασικές λειτουργίες της Διοίκησης
- Τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα του Σχεδιασμού-Προγραμματισμού, στους οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας και διακρίνουν τους περιορισμούς που υφίστανται κατά τη διαδικασία εφαρμογής του
- Περιγράφουν τη λειτουργία του σχεδιασμού στη νοσηλευτική υπηρεσία
- Ορίζουν την έννοια της οργάνωσης, τεκμηριώνουν την αναγκαιότητά της και περιγράφουν τα στάδια της διαδικασίας οργάνωσης
- Γνωρίζουν τα σύγχρονα μοντέλα στελέχωσης των νοσηλευτικών τμημάτων
- Περιγράφουν τη διαδικασία με την οποία γίνεται η αποτελεσματική ανάθεση καθηκόντων
- Αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα και την αναγκαιότητα του Ελέγχου τόσο στα πλαίσια της διαδικασίας της Διοίκησης όσο και στην άρρηκτη σύνδεση του με τον Προγραμματισμό
- Περιγράφουν τεχνικές ελέγχου με εφαρμογή στο νοσηλευτικό προσωπικό
- Αναλύουν τη διαδικασία της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και σχολιάζουν κριτικά τις λειτουργίες της
- Αναγνωρίζουν τα βαθύτερα αίτια μιας σύγκρουσης στο χώρο εργασίας και αναλύουν τις βασικές τεχνικές διαχείρισης μιας σύγκρουσης στον τομέα της υγείας.
- Περιγράφουν μια τυπική διαδικασία λήψης διοικητικών αποφάσεων
- Περιγράφουν το μηχανισμό παρακίνησης των εργαζομένων και γνωρίζουν τα κύρια σημεία της κάθε μιας θεωρίας υποκίνησης
- Αναλύουν τα βασικά σημεία από κάθε μία θεωρία της ηγεσίας και είναι σε θέση να κάνουν κριτική αξιοποίηση των θεωριών σε διαφορετικά περιβάλλοντα εργασίας.
- Αναπτύσσουν την ικανότητα εφαρμογής-χρήσης, των θεωρητικών αρχών διοίκησης στην καθημερινή πράξη:
 - Στις μονάδες υγείας

– Στο σύστημα υγείας

- Αναλύουν τη σημασία της ανάπτυξης προσωπικού στις υπηρεσίες υγείας

Περιεχόμενο

Εβδομάδα 1: Εισαγωγή στη Θεωρία της Διοίκησης – Διοίκηση ενός Οργανισμού

- Οι βασικές σχολές της διοικητικής επιστήμης
- Οι παράγοντες που επηρεάζουν τον σύγχρονο τρόπο διοίκησης των υπηρεσιών υγείας
- Οι πτυχές της διοικητικής εξέλιξης των συστημάτων υγείας μέσα στο χρόνο
- Ο τρόπος διοίκησης των οργανισμών υγείας μέσα στο συνεχώς μεταβαλλόμενο και παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον

Εβδομάδα 2: Διοίκηση ενός οργανισμού

- Η έννοια της Διοίκησης και οι βασικές λειτουργίες της
- Η έννοια του Οργανισμού
- Τα επίπεδα της Διοίκησης
- Οι δεξιότητες και οι ρόλοι ενός αποτελεσματικού μάνατζερ
- Οι απαραίτητες δεξιότητες και οι ρόλοι του διευθυντή/προϊσταμένου της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας σε ένα οργανισμό
- Η ανάγκη της στρατηγικής διοίκησης σε σχέση με τη διοίκηση της καθημερινής ρουτίνας
- Οι ιδιαιτερότητες των οργανισμών στο ευρύτερο υγειονομικό περιβάλλον
- Ο στρατηγικός τρόπος του σκέπτεσθαι, με έμφαση στους οργανισμούς υγείας

Εβδομάδα 3: Σχεδιασμός – Προγραμματισμός

- Η έννοια του Σχεδιασμού-Προγραμματισμού
- Η αναγκαιότητα του Σχεδιασμού-Προγραμματισμού, στους οργανισμούς και ιδιαίτερος στον τομέα της υγείας
- Η αναγνώριση των διαφορών μεταξύ των δύο τύπων προγραμματισμού (λειτουργικού/στρα-

τηγικού), καθώς και τα κοινά τους σημεία

- Οι περιορισμοί κατά τη διαδικασία εφαρμογής του σχεδιασμού-προγραμματισμού σε έναν υγειονομικό οργανισμό
- Η ικανότητα εφαρμογής των σταδίων του σχεδιασμού-προγραμματισμού στον τομέα της υγείας και κυρίως όσον αφορά στη νοσηλευτική υπηρεσία ενός οργανισμού
- Η ικανότητα εφαρμογής και χρήσης εργαλείων (π.χ. διάγραμμα Gantt) για την παρακολούθηση της πορείας του σχεδιασμού προγραμματισμού

Εβδομάδα 4: Οργάνωση Υπηρεσιών Υγείας / Λειτουργία Στελέχωσης

- Η έννοια της λειτουργίας της οργάνωσης, η αναγκαιότητά της και η σχέση της με τις υπόλοιπες λειτουργίες της διοίκησης
- Η διαδικασία της οργάνωσης στο χώρο των υπηρεσιών υγείας γενικότερα και των νοσηλευτικών υπηρεσιών ειδικότερα ανά στάδιο της οργάνωσης
- Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εξειδίκευσης, με αναφορές και στον υγειονομικό τομέα
- Η σημασία της επαρκούς στελέχωσης των υπηρεσιών υγείας και των νοσηλευτικών υπηρεσιών
- Τα Συστήματα Ταξινόμησης Ασθενών και η σημασία τους για τη στελέχωση των νοσηλευτικών υπηρεσιών

Εβδομάδα 5: Εκχώρηση αρμοδιοτήτων και συμμετοχική διοίκηση

- Τα διάφορα είδη τμηματοποίησης
- Οι παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται το εύρος της διοίκησης κάνοντας αναφορές και σε κλινικά τμήματα/υπηρεσίες υγείας
- Οι έννοιες της δικαιοδοσίας, ευθύνης, υπευθυνότητας
- Το οργανόγραμμα μιας νοσηλευτικής μονάδας
- Η έννοια και η σημασία της ανάθεσης καθηκόντων

- Η διαδικασία της αποτελεσματικής ανάθεσης καθηκόντων με παραδείγματα και από τον υγειονομικό τομέα.
- Η σημασία της συμμετοχικής διοίκησης

Εβδομάδα 6: Έλεγχος

- Η σπουδαιότητα και η αναγκαιότητα του Ελέγχου τόσο στα πλαίσια της διαδικασίας της Διοίκησης όσο και στην άρρηκτη σύνδεση της με τον Προγραμματισμό
- Ο Έλεγχος και τα βασικά χαρακτηριστικά του κατά τη διαδικασία της Διοίκησης
- Τα στάδια της διαδικασίας του Ελέγχου
- Τα κύρια συστήματα, μέσα και τεχνικές Ελέγχου
- Προϋποθέσεις άσκησης αποτελεσματικού ελέγχου

Εβδομάδα 7: Διαδικασία λήψης αποφάσεων και κατάρτιση προϋπολογισμού

- Η αναγκαιότητα της αποτελεσματικής και αποδοτικής λήψης αποφάσεων στα διάφορα επίπεδα (στρατηγικό, διοικητικό, λειτουργικό).
- Οι παράγοντες δυσκολίας στη λήψη αποφάσεων στους οργανισμούς υγείας
- Τα κριτήρια αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στη λήψη αποφάσεων, με έμφαση τις υπηρεσίες υγείας.
- Τα στάδια προσδιορισμού λήψης μιας απόφασης, ξεκινώντας από τη δόμηση του προβλήματος.
- Τα πρότυπα οργάνωσης και χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας
- Ο τρόπος οργάνωσης των νοσηλευτικών μονάδων και ειδικότερα των οικονομικών υπηρεσιών τους
- Οι βασικές αρχές και η διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού ενός νοσηλευτικού τμήματος

Εβδομάδα 8: Διοίκηση Ανθρώπινου δυναμικού – Ανάπτυξη Προσωπικού

- Η διαδικασία της ΔΑΔ και οι λειτουργίες της
- Η ανάληψη εργασίας (job description)

- Οι εναλλακτικοί τρόποι προσέληψης νέων εργαζομένων
- Οι ενδεδειγμένοι τρόποι επιλογής προσωπικού
- Αναγνώριση αναγκών του νοσηλευτικού προσωπικού και σχεδιασμός της κάλυψής τους μέσω του προγράμματος ανάπτυξης προσωπικού
- Προβλήματα σχετιζόμενα με τη διαδικασία αξιολόγησης του προσωπικού
- Διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής πολιτικής ανταμοιβών

Εβδομάδα 9: Διαχείριση συγκρούσεων

- Τα αίτια μιας σύγκρουσης στο χώρο εργασίας
- Οι βασικές τεχνικές διαχείρισης μιας σύγκρουσης
- Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε τεχνικής διαχείρισης μιας σύγκρουσης

Εβδομάδα 10: Παρακίνηση

- Ο μηχανισμός παρακίνησης των εργαζομένων
- Οι βασικές θεωρίες παρακίνησης (Maslow, Herzberg, McClelland, Vroom, Adams κτλ.)
- Κριτήρια επιλογής της κατάλληλης θεωρίας για την παρακίνηση κάθε της κατηγορίας εργαζομένων (π.χ γιατροί, νοσηλευτές, διοικητικοί, βοηθητικό προσωπικό) σε διαφορετικά περιβάλλοντα εργασίας (π.χ δημόσια νοσοκομεία, πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας).

Εβδομάδα 11: Επικοινωνία

- Οι λειτουργίες της επικοινωνίας
- Οι διάφοροι τρόποι επικοινωνίας (είδη επικοινωνίας)
- Τα διαφορετικά κανάλια επικοινωνίας και η κριτική ικανότητα επιλογής του κατάλληλου καναλιού για κάθε περίπτωση
- Οι παράγοντες που είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε μη αποτελεσματική επικοινωνία

Εβδομάδα 12: Ηγεσία – Καθοδήγηση

- Αποσαφήνιση των εννοιών του ηγέτη και του μάνατζερ

- Αποσαφήνιση των εννοιών της επιχειρούμενης, επιτυχούς και αποτελεσματικής ηγεσίας
- Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αποτελεσματικού ηγέτη
- Τα βασικά χαρακτηριστικά των διαφόρων θεωριών ηγεσίας (μετασχηματιστική, συναλληλική κτλ.)
- Τα κριτήρια αξιοποίησης των θεωριών ηγεσίας σε διαφορετικά περιβάλλοντα εργασίας

Εβδομάδα 13: Διαχείριση αλλαγών

- Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας των αλλαγών
- Προσδιορισμός των συνεπαγόμενων ζητημάτων που επιφέρουν οι αλλαγές
- Οι κύριοι λόγοι αντίστασης στις αλλαγές (τόσο εκ μέρους των οργανισμών, όσο και εκ μέρους των ατόμων)
- Οι προϋποθέσεις επιτυχίας μιας επιχειρούμενης αλλαγής
- Οι γενικές στρατηγικές της αλλαγής (αυταρική/συμμετοχική αλλαγή- πλαίσιο αλλαγής του Blanchard)
- Τα δύο βασικά θεωρητικά μοντέλα εισαγωγής αλλαγών: α) των Lewin – Schein και β) του Kotter.

Εργαστηριακό μέρος /Κλινική άσκηση

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών σε διοικητικά θέματα διεξάγεται σε νοσηλευτικές διευθύνσεις νοσοκομείων, νοσηλευτικά τμήματα/κλινικές καθώς και ειδικές μονάδες

Οι φοιτητές μέσω της πρακτικής άσκησης έχουν

την ευκαιρία να παρατηρήσουν σε πραγματικές συνθήκες ένα σύνθετο εργασιακό περιβάλλον όπως αυτό του νοσοκομείου, να πραγματοποιήσουν συνεντεύξεις με ειδικούς του χώρου προκειμένου να εκπονήσουν την εργασία που τους ανατίθεται και να παρατηρήσουν διαδικασίες επίλυσης διοικητικών προβλημάτων σε πραγματικό χρόνο (Βιωματική μάθηση).

Στο πλαίσιο της κλινικής άσκησης ανατίθεται στους φοιτητές εργασία (μέθοδος project) που προϋποθέτει συλλογή πρωτογενών δεδομένων από τους χώρους πρακτικής άσκησης, συνεργασία σε ομάδες, αναζήτηση πηγών (από το διαδίκτυο και τις βιβλιοθήκες κτλ.)

Μέθοδος αξιολόγησης:

- Γραπτές εξετάσεις (80%)
- Γραπτή εργασία (20%)

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Νοσηλευτική Διοίκηση και Ηγεσία, Swansburg Russell C., Swansburg Richard J, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, 1^η έκδοση/2010

2^η Επιλογή: Διοίκηση και Ηγεσία. Θεωρία και Εφαρμογή στις Νοσηλευτικές Υπηρεσίες, Bessie L. Marquis and Carol G. Huston, Εκδότης: Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτριος, 6^η έκδοση/2010

3^η Επιλογή: Διοίκηση Νοσηλευτικών Υπηρεσιών, Αναστάσιος Μερκούρης, Εκδότης: Γ. ΠΑΡΙΚΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε., 1^η έκδοση/2008

			Συντονιστής μαθήματος: Νικόλαος Φώτος, Αναπλ. Καθηγητής Επιβλέποντες: Μ. Γιαννακοπούλου, Καθηγήτρια Ε. Θεοδοσοπούλου, Καθηγήτρια Θ. Κατσούλιας, Αναπλ. Καθηγητής Ε. Κωνσταντίνου, Καθηγητής Β. Μάτζιου, Καθηγήτρια Ε. Πατηράκη, Καθηγήτρια Π. Σουρτζή, Καθηγήτρια Η. Μπροκαλιάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια Δ. Καϊτελίδου, Καθηγήτρια Ε. Κούκια, Καθηγήτρια Ν. Φώτος, Αναπλ. Καθηγητής Β.-Σ. Βεληνάκη, Επίκ. Καθηγήτρια Σ. Κατσαραγάκης, Επίκ. Καθηγητής Φ. Βουζάβαλη, ΕΔΙΠ Μ. Καθαφάτη, ΕΔΙΠ Δ. Παϊκοπούλου, ΕΔΙΠ Κλινική Άσκηση: Κλινικοί Νοσηλευτές Νοσηλευτικών Τμημάτων Νοσοκομείων
53492	ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Τμημάτων Νοσοκομείων
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		16ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		16	

Σκοπός

Κύριοι στόχοι της κλινικής άσκησης είναι:

- Ο εμπλουτισμός των γνώσεων που έχουν ήδη αποκτήσει οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και η εφαρμογή αυτών των γνώσεων στην καθημερινή νοσηλευτική πρακτική.
- Η εξοικείωση των φοιτητών με τον κλινικό χώρο και με τις σχετικές με τις σπουδές κλινικές πράξεις, ώστε να ενταχθούν ευκολότερα στο σύστημα παροχής φροντίδας υγείας.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κλινικής άσκησης οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές αρχές και να έχουν τις κλινικές δεξιότητες για την παροχή εξατομικευμέ-

νης νοσηλευτικής φροντίδας σε νοσηλεύομενους ασθενείς με οξεία ή χρόνια νοσήματα, εφαρμόζοντας στην κλινική πράξη όσα έχουν διδαχθεί σε θεωρητικό επίπεδο.

Ειδικότερα, πρέπει να μπορούν να:

- Αξιολογούν την κατάσταση υγείας των ασθενών, με τη λήψη ιστορικού υγείας και τη διενέργεια κλινικής εξέτασης.
- Καθορίζουν τις ανάγκες φροντίδας υγείας των ασθενών και των οικογενειών τους, να σχεδιάζουν πλήανο νοσηλευτικών παρεμβάσεων, να εφαρμόζουν αυτές τις παρεμβάσεις και να εκτιμούν την αποτελεσματικότητά τους, σύμφωνα με τις αρχές της Νοσηλευτικής Διεργασίας.
- Συνεργάζονται με άλλους επαγγελματίες υγείας, στο πλαίσιο της διεπιστημονικής ομάδας,

στη διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση των προβλημάτων υγείας των ασθενών.

- Εκπαιδεύουν τους ασθενείς και την οικογένειά τους σχετικά με τη νόσο και τη θεραπεία, με σκοπό την προαγωγή, διατήρηση και αποκατάσταση της υγείας.

Μέθοδος αξιολόγησης

1. Συμπλήρωση εντύπου αξιολόγησης από τον υπεύθυνο της κλινικής άσκησης στο νοσοκομείο.
2. Εργασία με τη μορφή «Αρχείου-Ημερολόγιου Μαθησιακών Εμπειριών» κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης, η οποία κατά τίθεται στο τέλος του εξαμήνου στον επιβλέποντα την κλινική άσκηση καθηγητή. Το ημερολόγιο εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο οι θεωρητικές γνώσεις (από το σύνολο των διδασθέντων μαθημάτων) συνδέονται με την κλινική πρακτική.

Στόχοι του ημερολογίου

- Η καταγραφή των κλινικών εμπειριών του φοιτητή, σε συνδυασμό με την αποτίμηση των θεωρητικών γνώσεων που χρησιμοποίησε κατά την κλινική πρακτική.
- Η εμπέδωση της γνώσης που απορρέει από την κλινική εμπειρία και η σύνθεσή της με τις ήδη υπάρχουσες θεωρητικές γνώσεις.
- Η εστίαση στην κριτική προσέγγιση και ανάλυση των κλινικών εμπειριών και όχι στην απλή περιγραφή γεγονότων.
- Η συνειδητοποίηση της επίδρασης που έχει στον ίδιο το φοιτητή, η επαφή με τον κλινικό χώρο.

Τι πρέπει να περιλαμβάνει: Η εργασία-ημερολόγιο είναι μια σύνθεση των θεωρητικών γνώσεων, που οι φοιτητές έχουν αποκομίσει από τα θεωρητικά μαθήματα και εφαρμογή τους στη κλινική πρακτική για την παροχή ολοκληρωμένης και ολιστικής φροντίδας στον ασθενή, η οποία αποτελεί και το επίκεντρο της κλινικής άσκησης.

Οι καταχωρήσεις πρέπει να γίνονται στο τέλος της κάθε εβδομάδας της κλινικής άσκησης, να είναι σύντομες και να έχουν ημερομηνία. Σε κάθε καταχώρηση θα γίνεται καταγραφή των σημαντικότερων εμπειριών που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της εβδομάδας.

Πιο συγκεκριμένα, το φάσμα των καταχωρήσεων πρέπει επίσης να περιλαμβάνει:

Παρατηρήσεις - κριτική ανάλυση - σύνθεση: Με βάση γνώσεις από προσωπική μελέτη, θεωρητικά μαθήματα, διαλέξεις, σεμινάρια και εμπειρίες από την κλινική άσκηση. Στοιχεία συσχέτισης μεταξύ θεωρητικών γνώσεων και κλινικών εμπειριών δίνουν νόημα στην κλινική πρακτική.

Ερωτήματα: Οποιοσδήποτε αμφιβολίες ή αβεβαιότητες που μπορεί να υπάρχουν. Η διατύπωση ερωτήσεων είναι ζωτική για τη σκέψη και τη μάθηση.

Συζητήσεις: Ο προβληματισμός σχετικά με τη σημασία των γεγονότων, συμβάντων, ιδεών, ερμηνεία καταστάσεων και αποφάσεων, προσφέροντας εναλλακτικές προτάσεις.

Αυτογνωσία: Συνειδητοποίηση του πώς οι προσωπικές ιδέες και γνώμες είναι δυνατό να αλληλίζονται ή να εξελίσσονται κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης.

Αναθεωρήσεις: Επανελέγχοντας προηγούμενες καταχωρήσεις να γίνει καταγραφή εάν και πώς οι απόψεις και οι ιδέες έχουν μεταβληθεί. Η κριτική είναι μια αμφίδρομη διαδικασία.

Τεκμηρίωση με κατάλληλες βιβλιογραφικές παραπομπές.

Συγγράμματα:

1^η **Επιλογή: Η Νοσηλευτική στην Κλινική Πράξη**, Berman, Snyder, Jackson ΕΚΔΟΤΗΣ: Δημ. Λαγός ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ηρώ Μηροκαλάκη, Αθήνα 2010

2^η **Επιλογή: Κλινικές Δεξιότητες στην Παιδιατρική Νοσηλευτική**, Bindler – Ball ΕΚΔΟΤΗΣ: Δημ. Λαγός ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Βασιλική Μάτζιου ΤΟΠΟΣ, ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Αθήνα 2009

53434	ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ελισάβετ Πατηράκη, Καθηγήτρια Στυλιανός Κατσαραγάκης, Επίκ. Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-1ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		3,5	

Σκοπός του μαθήματος είναι η καλλιέργεια των απαραίτητων γνώσεων, δεξιοτήτων και πεποιθήσεων των φοιτητών ώστε να είναι ικανοί να παρέχουν ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα σε ασθενείς – οικογενειακό περιβάλλον, που βιώνουν σοβαρή / απειλητική για τη ζωή ασθένεια ή βρίσκονται στο τελικό στάδιο της ζωής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη ικανότητας συνεργασίας με τη διεπιστημονική ομάδα, κάθε ασθενή- οικογένεια και τους εθελοντές, για την αξιολόγηση και κάλυψη των οργανικών ψυχοκοινωνικών και πνευματικών αναγκών σε ποικίλες υπηρεσίες παροχής ανακουφιστικής φροντίδας.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζει το εύρος των βασικών δηλώσεων που χαρακτηρίζουν τη φιλοσοφία της ανακουφιστικής φροντίδας και σχετίζει τα βασικά στοιχεία των διαφορετικών ορισμών της ανακουφιστικής φροντίδας με τη νοσηλευτική πρακτική
- Συζητά τις πυρηνικές γνώσεις, δεξιότητες και πεποιθήσεις που απαιτούνται για την κάλυψη των εξειδικευμένων αναγκών ασθενών και οικογενειών σε ένα σενάριο ανακουφιστικής φροντίδας
- Κατανοεί την έννοια σχεδιασμού της εκ των προτέρων φροντίδας και τη σχέση της με την επίτευξη ποιότητα ζωής στο πλαίσιο της ανακουφιστικής φροντίδας
- Αναγνωρίζει τις τρεις κύριες πρωτοβουλίες που συνθέτουν τη Στρατηγική της Φροντίδας στο Τέλος της Ζωής του 2008 και περιγράφει την εφαρμογή τους στην κλινική πρακτική
- Κατανοεί την ανάγκη για παροχή καλύτερης ανακουφιστικής φροντίδας για ασθενείς με όλες τις διαγνώσεις
- Περιγράφει τα πολύπλοκα επαγγελματικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν για την παροχή ανακουφιστικής φροντίδας για διαφορετικές διαγνώσεις
- Ανιχνεύει τα νοσηλευτικά ζητήματα στο τέλος της ζωής για τις πλέον συχνές καταστάσεις όπου οι ανάγκες ανακουφιστικής φροντίδας είναι μεγαλύτερες
- Κατανοεί τις κύριες ηθικές αρχές που θεμελιώνουν τη φροντίδα υγείας και την επαγγελματική πρακτική
- Αναστοχάζεται στο εύρος των εμφανιζόμενων ηθικών καταστάσεων που επηρεάζουν άμεσα την ηθική πρακτική
- Κατανοεί το εύρος των νοσηλευτικών ευθυνών παρά την κλίση κάποιου που πεθαίνει
- Αναστοχάζεται για την ανάγκη πρόσβασης σε υποστήριξη όταν αντιμετωπίζει θάνατο για πρώτη φορά
- Περιγράφει τα κύρια συστατικά μιας θεραπευτικής με νόημα συζήτησης
- Κατανοεί τους υποκείμενους παράγοντες που συμβάλλουν στην επιτυχημένη επικοινωνία και στις αποτυχημένες αλληλεπιδράσεις
- Χρησιμοποιεί εύρος στρατηγικών βοήθειας που μπορούν να ενισχύουν την επικοινωνία με τους θνήσκοντες και εκείνους που είναι σημαντικοί για αυτούς
- Περιγράφει την έννοια του ολικού πόνου
- Κατανοεί τις αρχές που υποστηρίζουν την ακριβή αξιολόγηση του πόνου στο πλαίσιο της ανακουφιστικής φροντίδας

- Διεξάγει τη βασική αξιολόγηση πόνου με τη χρήση των διαθέσιμων εργαλείων
- Κατανοεί τους σκοπούς και αρχές που υποστηρίζουν τη διαχείριση του ολικού πόνου στο πλαίσιο της ανακουφιστικής φροντίδας
- Αναγνωρίζει την ανάγκη για πολυ-επιστημονική και ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διαχείριση του χρόνιου πόνου
- Συζητά τα εμπόδια και τους μύθους για μια επιτυχημένη αξιολόγηση και διαχείριση πόνου
- Αναγνωρίζει τα κύρια συμπτώματα που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής των ασθενών με χρόνια νοσήματα.
- Περιγράφει εύρος αποτελεσματικών προσεγγίσεων για τη διαχείριση των συμπτωμάτων.
- Σκιαγραφεί τις νοσηλευτικές προτεραιότητες κατά τη διαχείριση πολυπαθής συμπτωματολογίας
- Κατανοεί τη φύση και το νόημα της πνευματικής φροντίδας με την προοπτική της ανακουφιστικής προσέγγισης
- Χρησιμοποιεί εύρος στρατηγικών για την προαγωγή της πνευματικής φροντίδας σε διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Περιγράφει εύρος επειγόντων στην ανακουφιστική φροντίδα που απαιτούν παρέμβαση για την ανακούφιση της οδύνης
- Αναστοχάζεται πάνω στην σχέση και σημαντικότητα της ποιότητας φροντίδας γύρω από την κλίνη στο τέλος της ζωής
- Επιθέγει από ένα εύρος στρατηγικών για την ενίσχυση της ποιότητας ζωής με την ολιστική προοπτική
- Εξετάζει τις προτεραιότητες φροντίδας στο τέλος της ζωής στο χώρο εργασίας του και αναγνωρίζει τόσο την καλή πρακτική, όσο και τις ευκαιρίες εξέλιξης
- Κατανοεί την ευρεία έννοια της πολυπολιτισμικής φροντίδας όπως εφαρμόζεται στο πλαίσιο της ανακουφιστικής φροντίδας
- Αναγνωρίζει ένα εύρος διαφορετικών συνηθειών και παραδόσεων που σχετίζονται με διαφορετικά συστήματα πεποιθήσεων
- Προσαρμόζει τη φροντίδα του ατόμου για την κάλυψη των πολιτιστικών αναγκών
- Περιγράφει τη βασική γνώση, τις δεξιότητες και στάσεις που απαιτούνται για την κάλυψη των ειδικών αναγκών στο τελικό στάδιο της ζωής.
- Υποστηρίζει τις ανάγκες της οικογένειας γύρω από την κλίνη του ατόμου που πεθαίνει.
- Αναστοχάζεται τα τρέχοντα επίπεδα δεξιοτήτων και γνώσης για την φροντίδα στις τελευταίες ημέρες της ζωής του προσώπου που πεθαίνει.
- Κατανοεί την απώλεια και το θρήνο ως φυσιολογικό γεγονός ζωής
- Περιγράφει τα αισθήματα, τις συμπεριφορές και τις σκέψεις που βιώνουν εκείνοι που αντιμετωπίζουν την απώλεια και το θρήνο και να τα συσχετίζει με τη νοσηλευτική πρακτική
- Περιγράφει εύρος στρατηγικών βοήθειας που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τους πενθούντες
- Αναγνωρίζει τα ερευνητικά δεδομένα όσον αφορά τις επιπτώσεις που έχει η σοβαρή αρρώστια και ο θάνατος γονιού στην ψυχική υγεία των παιδιών ανάλογα με το εξελικτικό τους στάδιο
- Περιγράφει τρόπους βοήθειας των συγγενών προκειμένου να ενημερώσουν τα παιδιά για την αρρώστια και τον επικείμενο θάνατο του γονιού τους
- Αναγνωρίζει τις συνήθεις αντιδράσεις και ανάγκες των παιδιών στις διάφορες φάσεις της ασθένειας του γονιού και ενόψει του επικείμενου θανάτου
- Περιγράφει τις βασικές αρχές στήριξης του παιδιού που θρηνεί την απώλεια γονιού από μια χρόνια και απειλητική για τη ζωή ασθένεια
- Περιγράφει τα μοντέλα που αναφέρονται στο «θρήνο», «τις τραυματικές αντιδράσεις» και την «επαγγελματική εξουθένωση» που βιώνουν οι

επαγγελματίες υγείας που παρέχουν φροντίδα σε ασθενείς που πεθαίνουν

- Περιγράφει πώς η ψυχική οδύνη που προκαλεί η φροντίδα και ο θάνατος ασθενών επηρεάζει τη λειτουργία της διεπιστημονικής ομάδας και ποιες στρατηγικές ενεργοποιεί για να τη διαχειριστεί
- Περιγράφει ποια χαρακτηριστικά της οργανωσιακής κουλτούρας του πλαισίου εργασίας συμβάλλουν στην πρόληψη, αντιμετώπιση και φροντίδα των εργαζομένων στην ανακουφιστική φροντίδα

Περιεχόμενο

- Παρελθόν, παρόν και προοπτική του Διεθνούς Κινήματος της Ανακουφιστικής Φροντίδας (Ιστορική εξέλιξη, Διεπιστημονική Ολιστική Προσέγγιση ασθενούς / οικογένειας, Μονάδες Παροχής).
- Η Επιστήμη και η Τέχνη της Ανακουφιστικής Φροντίδας. Συνεργατικά πρωτόκολλα φροντίδας. Προκλήσεις για τους εκπαιδευόμενους.
- Γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες των νοσηλευτών/τριών για την παροχή Ανακουφιστικής Φροντίδας.
- Ανακουφιστική φροντίδα για ασθενείς με μη κακοήθη νοσήματα
- Βασικές αρχές παιδιατρικής ανακουφιστικής φροντίδας
- Πρώτη νοσηλευτική εμπειρία με τον ασθενή που πεθαίνει.
- Θεραπευτική νοσηλευτική επικοινωνία με φροντίδα και συμπόνια σε ασθενή- οικογένεια.
- Ο πόνος και το αίσθημα του υποφέρειν στην κλινική πρακτική.
- Αξιολόγηση και νοσηλευτική θεραπευτική αντιμετώπιση ασθενούς που πονά.
- Αρχές αξιολόγησης και νοσηλευτική θεραπευτική αντιμετώπισης ασθενών με άλλα συμπτώματα εκτός του πόνου (ναυτία, έμετος, δυσκοιλιότητα., κόπωση, δύσπνοια, άγχος κατάθλιψη)
- Αρχές αξιολόγησης και αντιμετώπισης ψυχο-

κοινωνικών και πνευματικών αναγκών αρρώστου – οικογένειας.

- Αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων.
- Λήψη δύσκολων κλινικών αποφάσεων. Ηθικά διλήμματα.
- Πολυπολιτισμικές ανάγκες στο τέλος της ζωής
- Νοσηλευτικές παρεμβάσεις άνεσης στην κλίνη του ασθενούς
- Προτεραιότητες φροντίδας τις τελευταίες ημέρες της ζωής
- Θρήνος και πένθος στην ανακουφιστική φροντίδα -Υποστήριξη φροντιστών
- Στρες του προσωπικού υγείας και διαχείρισή του στο πλαίσιο της διεπιστημονικής ομάδας
- Στήριξη παιδιών όταν ο γονιός πάσχει από σοβαρή ασθένεια και πεθαίνει.

Κλινικό μέρος

Στόχος της κλινικής άσκησης είναι η ευαισθητοποίηση των φοιτητών από την επίσκεψη και επικοινωνία με τους εξειδικευμένους χώρους παροχής ανακουφιστικής φροντίδας.

Μέθοδοι διδασκαλίας

Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο). Αναστοχασμό κλινικών εμπειριών. Βιωματικές ασκήσεις. Συζήτηση κλινικών περιστατικών ατομικά και σε ομάδες. Ερωτήσεις αυτό-αξιολόγησης. Παιχνίδια ρόλων. Στο πλαίσιο της κλινικής άσκησης εκπαιδευτική επίσκεψη σε ειδικές δομές.

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Θεμελιώδεις διαστάσεις της Ανακουφιστικής Φροντίδας στη Νοσηλευτική - Τεκμηριωμένη γνώση και πρακτική. **Robert Becker.** Επιμέλεια: Ελίσάβετ Πατηράκη-Κουρμπάνη & Στυλιανός Κατσαραγάκης. Εκδότης: Broken Hill

Publishers LTD, 1^η έκδοση/2019.

2^η **Επιλογή: Ανακουφιστική Νοσηλευτική: εξα-σφαλιζοντας ελπίδα και ποιότητα ζωής.** Shaun

Kinghorn, Richard Gamlin. Επιμέλεια: Ελένη Θεοδοσοπούλου-Ευθυμίου. Ιατρικές Εκδόσεις Βήτα, 1^η έκδοση/2004.

53491	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ & ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	Βενετία-Σοφία Βεληνάκη, Επίκ. Καθηγήτρια
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	2Θ		
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	3		

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει βασικά στοιχεία νομοθεσίας που σχετίζονται με τα επαγγέλματα υγείας και ειδικότερα αυτό του νοσηλευτή. Έμφαση θα δοθεί στον ορισμό εννοιών όπως η νοσηλευτική ευθύνη, το επαγγελματικό απόρρητο και τα επαγγελματικά δικαιώματα των νοσηλευτών. Σκοπός είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να μπορούν να αναζητούν και να κατανοούν τους κανόνες δικαίου που έχουν εφαρμογή σε κάθε περίπτωση. Μέσα από τη συζήτηση υποθετικών σεναρίων οι φοιτητές θα καλούνται να αναζητήσουν και να σχολιάσουν την ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία.

Περιεχόμενο

- Εισαγωγή – Δίκαιο – Πηγές
- Σχέση ασθενή νοσηλευτή - Δικαιώματα ασθενών
- Πλαίσιο άσκησης νοσηλευτικού επαγγέλματος - Επαγγελματικά δικαιώματα
- Ενημέρωση, συναίνεση ασθενούς
- Επιβοήθη μέτρων
- Απόρρητο - Προστασία προσωπικών δεδομένων
- Νοσηλευτική Ευθύνη
- Ο Νοσηλευτής στο δικαστήριο – Συνηγορία – Δικανική Νοσηλευτική
- Τέλος ζωής (ο ρόλος του νοσηλευτή)
- Μεταμοσχεύσεις
- Έναρξη ζωής – Ιατρικώς Υποβηθούμενη Αναπαραγωγή – Τεχνητή διακοπή κύησης
- Έρευνα

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος ο φοιτητής θα πρέπει να μπορεί να:

- αναζητά τη νομοθεσία για τα θέματα που τον ενδιαφέρουν
- αναγνωρίζει τις πηγές δικαίου και να εκτιμά ποιός κανόνας δικαίου εφαρμόζει σε κάθε περίπτωση
- κατανοεί τις βασικές αρχές του δικαίου της υγείας
- κατανοεί τη σχέση δικαίου υγείας και ηθικής στο χώρο της υγείας
- αξιολογεί πως θα πρέπει να ενεργεί σε κάθε περίπτωση στα πλαίσια των καθηκόντων του
- αναγνωρίζει πως πρέπει να ενεργεί ώστε να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των ασθενών
- αναγνωρίζει τα αντικρουόμενα συμφέροντα ή τις αντικρουόμενες ηθικές αξίες στα πλαίσια λήψης μιας απόφασης και να αποφασίζει σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, με σεβασμό προς όλα τα εμπλεκόμενα μέρη
- αναγνωρίζει τα διαφορετικά ήδη νοσηλευτικής ευθύνης και να ενεργεί κατάλληλα
- ληειτουργεί ως συνήγορος των ασθενών
- διαχειριστεί κατάλληλα μια περίπτωση παιδικής κακοποίησης
- γνωρίζει και να μπορεί να κρίνει τη βασική νομοθεσία που εφαρμόζει σε ειδικά θέματα που σχετίζονται με το επάγγελμα του νοσηλευτή, όπως οι μεταμοσχεύσεις

- σχεδιάσει και υλοποιήσει μια έρευνα σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο

Μέθοδοι διδασκαλίας

- Διάλεξη
- Συζήτηση περιπτώσεων – υποθετικών σεναρίων
- Γραπτή εργασία

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή γραπτή εργασία.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: «**Δικανική Ψυχιατρική**», Γ. Αλεβιζόπουλος ΕΚΔΟΤΗΣ: Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε.Ε.Ε.Ε.Β. Αθήνα, 2^η έκδοση/2015.

Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή

2^η Επιλογή: «**Ιατρικό δίκαιο. Στοιχεία Βιοηθικής**» Βούητσος Πολυχρόνης, Ψαρούλης Δημήτριος, ΕΚΔΟΤΗΣ: University Studio Press – Ανώνυμος Εταιρεία Γραφικών Τεχνών και Εκδόσεων, ΤΟΠΟΣ, ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Θεσσαλονίκη 2^η έκδοση/2021.

Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

53423	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Πέτρος Γαλιάνης, Επίκουρος Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		1Θ-1Ε	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τον τρόπο με τον οποίο η Νοσηλευτική Επιστήμη που βασίζεται σε ενδείξεις εφαρμόζεται στην κλινική νοσηλευτική πρακτική με σκοπό την εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής φροντίδας υγείας στην πρόληψη, τη θεραπεία και την αποκατάσταση.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Κατανόηση των βασικών αρχών που διέπουν τη Νοσηλευτική Επιστήμη που βασίζεται σε ενδείξεις.
- Κατανόηση της μεθοδολογίας αναζήτησης της κατάλληλης βιβλιογραφίας.
- Αποτύπωση του σφάλματος που υπεισέρχεται στην έρευνα.
- Κατανόηση της εφαρμογής των κατευθυντήριων οδηγιών στην κλινική πράξη.
- Περιεχόμενο:
- Καθορισμός των κατάλληλων ερευνητικών ερωτημάτων ή, αλλιώς, των ερευνητικών υποθέσεων
- Συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση

- Μεθοδολογία αναζήτησης της βιβλιογραφίας
- Εφαρμογή της μεθοδολογίας PICOS
- Αναζήτηση της βιβλιογραφίας στο PubMed
- Εκτίμηση του σφάλματος στη συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση
- Μετά-ανάλυση
- Μοντέλα μετά-ανάλυσης
- Εκτίμηση του σφάλματος στην μετά-ανάλυση
- Κατευθυντήριες οδηγίες
- Αναζήτηση κατευθυντήριων οδηγιών
- Εφαρμογή των κατευθυντήριων οδηγιών στην κλινική πράξη

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και γραπτή εργασία.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις. DiCenso A., Guyatt G., Ciliska D. Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 2015.

2^η Επιλογή: Δεν υπάρχει.

54433	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙ- ΩΝ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ- ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Βασιλική Μάτζιου, Καθηγήτρια Ευφροσύνη Βλαχιώτη, Ακαδ. Υπότροφος Βαρβάρα Μπουτοπούλου, Ακαδ.Υπότροφος
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση επισημονικών γνώσεων για την παροχή ολιστικής

εξατομικευμένης οικογενειοκεντικής φροντίδας στο νοσηλεύόμενο παιδί με χρόνια νόσημα.

Μαθησιακοί στόχοι

Σε επίπεδο γνώσεων:

Μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση:

- Να γνωρίζουν τις βασικές αρχές, τις ανάγκες και τις επιπτώσεις της χρόνιας ασθένειας στο παιδί και την οικογένεια.
- Να γνωρίζουν τον σχεδιασμό της νοσηλευτικής φροντίδας βασισμένο στην νοσηλευτική εκτίμηση της κατάστασης του παιδιού, στη νοσηλευτική διάγνωση, στην οργάνωση και στην εφαρμογή των ενδεδειγμένων νοσηλευτικών παρεμβάσεων με στόχο την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων της νόσου.
- Να ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό φροντίδας παιδιού με βρογχικό άσθμα και εκπαίδευσης των γονέων στη διαχείριση των συσκευών εισπνεόμενων φαρμάκων και αποφυγή των εκλυτικών παραγόντων του άσθματος.
- Να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τις ανάγκες διαχείρισης του παιδιού με σακχαρώδη διαβήτη με έμφαση στην αυτοφροντίδα
- Να προσδιορίζουν τις νοσηλευτικές διαγνώσεις σχετικά με τη φροντίδα παιδιού με επιληψία.
- Να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τεκμηριωμένης παρακολούθησης του παιδιού με νεοπλησία.
- Να επιλέγουν και να εφαρμόζουν την ενδεδειγμένη θεραπεία παιδιού με κυστική ίνωση.
- Να παρέχουν τεκμηριωμένη φροντίδα βασισμένη σε διεθνείς οδηγίες στα παιδιά που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση και περιτοναϊκή διάλυση.
- Να εφαρμόζουν εργαλεία εκτίμησης της έντασης του χρόνιου πόνου καθώς και τις ενδεδειγμένες νοσηλευτικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπισή του.
- Να αξιολογούν συστηματικά τις ανάγκες οξυγονοθεραπείας στο σπίτι, εκπαιδύοντας τους γονείς στην ασφαλή χορήγηση του οξυγόνου με στόχο τη βελτίωση της οξυγόνωσης του.
- Να συμβάλλουν με την εφαρμοσμένη νοσηλευτική φροντίδα στην ποιότητα ζωής των παιδιών με χρόνια νόσημα και των οικογενειών τους.

Σε επίπεδο στάσεων

Μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση:

- Να αποκτήσουν κριτική σκέψη για την κατανόηση και αντιμετώπιση των προβλημάτων και αναγκών του παιδιού με χρόνια νόσημα και της οικογένειάς του.
- Να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο των γονέων στη φροντίδα του παιδιού στο σπίτι.
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα εκπαίδευσης των γονέων σε δεξιότητες προκειμένου να παρέχουν φροντίδα στο σπίτι.
- Να διαμορφώσουν θετική στάση απέναντι στη φροντίδα των παιδιών, νέων με χρόνια νόσημα και των οικογενειών τους.

Περιεχόμενο

- Αρχές στην Φροντίδα Παιδιού με Χρόνιο Νόσημα
- Ανάγκες Γονέων για την Φροντίδα Παιδιού με Χρόνιο Νόσημα
- Επιπτώσεις του Χρόνιου Νοσήματος στο Παιδί και την Οικογένεια
- Φροντίδα Παιδιού με Βρογχικό Άσθμα
- Φροντίδα Παιδιού με Σακχαρώδη Διαβήτη
- Φροντίδα Παιδιού με Επιληψία
- Φροντίδα Παιδιού με Νεοπλησία
- Φροντίδα Παιδιού με Κυστική Ίνωση
- Φροντίδα Παιδιού που Υποβάλλεται σε Αιμοκάθαρση και Περιτοναϊκή Διάλυση
- Αρχές στη Φροντίδα Παιδιού με Χρόνιο Πόνο
- Οξυγονοθεραπεία στο Σπίτι
- Ποιότητα Ζωής στα Παιδιά με Χρόνιο Νόσημα

Μέθοδοι διδασκαλίας

- Εισηγήσεις.
- Κλινική άσκηση σε Παιδιατρικά Νοσοκομεία.

Μέσα που θα χρησιμοποιηθούν

- Ηλεκτρονικός υπολογιστής.
- Εποπτικό υλικό (π.χ. συσκευές εισπνεόμενων φαρμάκων, συστήματα χορήγησης οξυγόνου, έντυπα εκπαίδευσης γονέων)

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις

Συγγράμματα:

1^ο Επιλογή: **Νοσηλευτική Φροντίδα Παιδιών με χρόνια Νοσήματα**, Βασιλική Μάτζιου – Μεγά-πάνου ΕΚΔΟΤΗΣ: Δημ. Λαγός, Αθήνα 2016

53482	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ	ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	Δεν θα διδαχθεί
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	20		
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	3		

Εισαγωγή

Η **Κοινωνική Κοινωνική Ψυχιατρική** είναι ένας σχετικά νέος επιστημονικός κλάδος της Υγείας και ειδικότερα της Ψυχιατρικής. Η σημερινή της εξέλιξη αρχίζει από την δεκαετία του 1950 όπου υπάρχει η εμφάνιση φαρμακευτικών ουσιών που μπορούν να ελέγχουν την συμπτωματολογία των μειζόνων ψυχικών διαταραχών. Έτσι γίνεται πρώτη φορά εφικτή η θεραπευτική αντιμετώπιση των ασθενών με μείζονες ψυχικές διαταραχές εντός του κοινωνικού περιβάλλοντος, όπως συμβαίνει και με άλλες νοσητικές οντότητες στον χώρο της υγείας. Μαζί με την εφαρμογή της φαρμακοθεραπείας συνδυάζονται και οι ψυχοθεραπευτικές τεχνικές.

Έτσι αναπτύσσεται ένα κίνημα στο χώρο της ψυχιατρικής με σκοπό την μεταρρύθμιση της ψυχικής υγείας, παράγοντας μια ιδεολογία της κοινωνικής κοινοτικής ψυχιατρικής και την εφαρμογή της στην πράξη, στο πλαίσιο της κοινότητας, της κοινοτικής ψυχιατρικής. Το προαναφερόμενο κίνημα επιδιώκει την αποϊδρυματοποίηση των ψυχικά πασχόντων με την σύγχρονη ψυχοκοινωνική αποκατάσταση. Συγχρόνως αναπτύσσονται οι έννοιες της πρόληψης μέσω των οποίων επιδιώκεται η εμπέδωση της κοινοτικής ψυχιατρικής και η συρρίκνωση και κατάργηση του ψυχιατρικού ιδρύματος.

Η Κοινωνική Ψυχιατρική αξιοποιεί την φαρμακοθεραπεία, την ψυχοθεραπεία, ασκεί προληπτική ψυχιατρική, επίσης αξιοποιεί την εργοθεραπεία, ομαδικές και οικογενειακές θεραπείες, στοχεύοντας ώστε η νοσηλεία του ασθενούς να είναι η εξαίρεση και όχι ο κανόνας, ο ασθενής με ψυχικό νόσημα να θεραπεύεται εντός του κοινωνικού του περιβάλλοντος όπως όλοι οι άλλοι ασθενείς με Σ. Διαβήτη, Πνευμονικές Παθήσεις, Καρδιακά νοσήματα κλπ.

Γίνεται λοιπόν επιτακτική ανάγκη η εκπαίδευση των στελεχών της υγείας στο πνεύμα της κοινωνικής και κοινοτικής ψυχιατρικής αρχίζοντας από το προπτυχιακό επίπεδο συνεχίζοντας με το μεταπτυχιακό και ακόμη περισσότερο στην συνεχιζόμενη δια βίου εκπαίδευση.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή του φοιτητή της Νοσηλευτικής στη θεωρία και πράξη της κοινωνικής ψυχιατρικής των ατόμων που νοσούν από μια χρόνια ψυχική διαταραχή (σχιζοφρενικές διαταραχές, διπολικές διαταραχές, νοητικές καθυστερήσεις εξαρτήσεις από ουσίες και οινόπνευμα). Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις έννοιες της πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης. Επίσης στην ανάπτυξη θεραπευτικών δομών στην κοινότητα επί του αμφίδρομου άξονα, ψυχιατρική κλινική-κοινότητα, οι οποίες να κα-

θιστούν εφικτή την ιδεολογία της κοινωνικής και κοινοτικής ψυχιατρικής.

Επίσης στις έννοιες της χρονιότητας, του ιδρυματισμού, της λειτουργικότητας και στην πρόκληση ανικανότητας και αναπηρίας, ενώ παρέχονται οι γνώσεις για την διαδικασία εφαρμογών της αποκατάστασης (κοινωνική, στεγαστική και επαγγελματική αποκατάσταση).

Μαθησιακά αποτελέσματα

- Εμπέδωση της ιδεολογίας της Κοινωνικής-Κοινοτικής Ψυχιατρικής και Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης.
- Η αξία ύπαρξης όλων των Θεραπευτικών Δομών εντός της Κοινότητας επί του αμφίδρομου άξονα ψυχιατρική κλινική-κοινότητα για την εφαρμογή της Κοινοτικής Ψυχιατρικής.
- Η αξία της πρόληψης με σκοπό την συρρίκνωση και κατάρνηση του ψυχιατρικού ιδρύματος.
- Η εμπέδωση ότι είναι εφικτός ο συνδυασμός φαρμακοθεραπείας και ψυχοθεραπείας των μειζόνων ψυχικών διαταραχών

Περιεχόμενο

- Η Ψυχική Υγεία της Κοινότητας
 - Η ιδεολογία της κοινοτικής ψυχιατρικής
 - Κοινοτική ψυχιατρική και κοινοτική ψυχική υγιεινή
 - Οι βασικές αρχές της Κοινοτικής ψυχιατρικής
 - Το Κέντρο Κοινοτικής Ψυχικής Υγιεινής: Διοικητικά - Οργανωτικά θέματα
- Κοινοτική Ψυχική Υγιεινή: Η παρέμβαση στην κοινότητα με την κοινότητα
 - Παρέμβαση και συμβουλευτική στο σχολείο
 - Η αγωγή υγείας ως μέθοδος προαγωγής της ψυχικής υγείας της κοινότητας
 - Ο Ψυχίατρος και οι άλλοι επαγγελματίες ψυχικής υγιεινής στην διαδικασία της κοινοτικής παρέμβασης

- Το Κέντρο Κοινοτικής Ψυχικής Υγιεινής ως φορέας προληπτικής πολιτικής
- Η ομάδα Ψυχικής υγείας, ο εθελοντισμός, η εκπαίδευση
 - οι ρόλοι των επαγγελματιών της ψυχικής υγιεινής στο ΚΚΨΥ
 - Ο ρόλος των εθελοντών στο ΚΚΨΥ
- Κλινικά θεραπευτικά θέματα στην Κοινοτική Ψυχιατρική
 - Ιδρυματισμός στην κοινότητα
 - Οι νόσοι εξάρτησης
 - Η αντιμετώπιση του αρρώστου που δε συνεργάζεται
 - Η πολυπροβληματική οικογένεια
- Κρίσεις, άτομα υψηλού κινδύνου, επικινδυνότητα
 - Η κρίση και η αντιμετώπισή της στην κοινότητα
 - Τα άτομα υψηλού κινδύνου: η προσέγγιση και η προστασία τους
 - Η κοινότητα, ο ψυχικά άρρωστος και οι όψεις της επικινδυνότητας: το νομικό πλαίσιο της ψυχιατρικής πράξης
- Ψυχοθεραπείες, Συμβουλευτική και Ομάδες Αυτοβοήθειας στην Κοινοτική Ψυχιατρική
- Κοινωνικά Υποστηρικτικά Συστήματα
- Τι είναι η Ψυχιατρική/Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση
 - Η διαδικασία της πρόκλησης ανικανότητας και αναπηρίας
 - Η ιστορική εξέλιξη της Ψυχιατρικής/ Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης
 - Οι ιδεολογικές επιδράσεις στην Ψυχιατρική/ Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση
- Η ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα και αποκατάσταση
 - Ο χρόνιος ψυχικά άρρωστος (Ορισμοί)
 - Η λειτουργικότητα
- Ψυχιατρική και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση στην πράξη
- Κύρια φάση της αποκατάστασης: ψυχο-κοινωνική στεγαστική αποκατάσταση

- Παιδοψυχιατρική και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση
- Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και περιβάλλον
- Μακροπεριβάλλον: στάσεις, διακρίσεις, στίγμα και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση
- Η οργάνωση προγράμματος ψυχιατρικής/ ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Κοινωνική ψυχιατρική και Κοινωνική Ψυχική Υγιεινή, Μιχάλης Γ. Μαδιανός, Εκδόσεις Α. Καστανιώτης ΑΕΒΕΔΕ, Αθήνα, 2000

Σημειώσεις διδάσκοντα σε ηλεκτρονική μορφή

2^η Επιλογή: Ψυχιατρική και Αποκατάσταση, Μιχάλης Γ. Μαδιανός, Εκδόσεις Α. Καστανιώτης ΑΕΒΕΔΕ, Αθήνα, 2005

Σημειώσεις διδάσκοντα σε ηλεκτρονική μορφή

53436	ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ- ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Παύλος Μυριανθεύς, Καθηγητής Συνεπικούρηση: Αννα Κορομπέλη, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και η ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στην Επείγουσα Ιατρική/ Νοσηλευτική που θα επιτρέψουν την ακριβή εκτίμηση και τη σωστή θεραπευτική παρέμβαση στην αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων σε ασθενείς που έχουν βρίσκονται σε ΤΕΠ.

Εξοικείωση και απόκτηση δεξιοτήτων σε επείγουσες νοσηλευτικές διαγνωστικές και θεραπευτικές πράξεις.

Αποτελεί κλινικό μάθημα που διδάσκεται και εξετάζεται στην Ελληνική γλώσσα αλλά υπάρχει η δυνατότητα να διδάσκεται και στην Αγγλική γλώσσα.

Μαθησιακά αποτελέσματα – στόχοι

Στόχοι η απόκτηση επιστημονικών γνώσεων και δεξιοτήτων στη διαχείριση – triage, αξιολόγηση και αντιμετώπιση ασθενών με επείγοντα προβλήματα κυρίως τραυματιολογικά που προσέρχονται / μεταφέρονται σε ΤΕΠ. Επίσης, η απόκτηση γνώσεων στη προνοσοκομειακή φροντίδα, αξιολόγηση και

μεταφορά των ασθενών είτε τραυματιολογικής είτε μη-τραυματιολογικής φύσης.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος και της άσκησης ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Να αναγνωρίζει την αναπνευστική ανεπάρκεια και να χορηγεί οξυγόνο
2. Να αναγνωρίζει το σοκ οποιασδήποτε αιτιολογίας και να μπορεί να το χορηγεί υγρά και αγγειοσυσπαστικά φάρμακα
3. Να αναγνωρίζει την καρδιακή ανακοπή
4. Να εφαρμόζει βασική και εξειδικευμένη καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση
5. Να συμμετέχει σε αναζωογόνηση πολυτραυματία
6. Να συμμετέχει σε διαδικασία διασωλήνωσης και εφαρμογής μηχανικής υποστήριξης της αναπνοής
7. Να κάνει αιμοληψία
8. Να συμμετέχει σε τοποθέτηση κεντρικής φλεβικής γραμμής, σωλήνα θωρακικής παροχής

τευσης, ουροκαθετήρα, αρτηριακής γραμμής κ.λπ.

Περιεχόμενο

1. Προσέγγιση του Ασθενούς στο Τμήμα Επειγόντων, Προνοσοκομειακή Επείγουσα Παροχή Υπηρεσιών
2. Αρχική αναζωογόνηση (επαπειλούμενος αεραγωγός, καταπληξία, καρδιακή ανακοπή)
3. Περιποίηση τραύματος & επείγουσες διαδικασίες (κεντρικές φλεβικές γραμμές, παρακέντηση υπεζωκότα & κοιλίας, γύψοι, νάρθηκες)
4. Επείγουσες αλλεργικές & τοξικολογικές καταστάσεις (αλλεργία, αναφυλαξία, δηλητηριάσεις από κατάποση ουσιών, βλάβες από φυτικές & ζωικές τοξίνες)
5. Επείγουσες βιοχημικές, ενδοκρινικές & αιματολογικές καταστάσεις (υγρό, ηλεκτρολύτες, ΟΒΙ, διαβητικά, ενδοκρινικά, αναιμία, ΔΕΠ)
6. Επείγουσες καταστάσεις στην καρδιολογία (θωρακικός πόνος, συγκοπή, λιποθυμία, αρρυθμίες, υπερτασικά & αγγειακά επειγόντα (οξεία ισχαιμία & θρόμβωση, ΑΚΑ, πνευμονική εμβολή)
7. Ο πολυτραυματίας ασθενής (αρχική προσέγγιση, τραύμα κεφαλής, ΣΣ, γναθοπροσωπικό, καρδιοθωρακικό, κοιλιακό, πυέλου, άνω & κάτω άκρων)
8. Επείγουσες καταστάσεις στην πνευμονολογία (αναπνευστική δυσχέρεια, δύσπνοια, πνευρωδυνία, πνευριτική συλλογή, πνευμοθώρακας, αιμόπτυση, υποδόριο εμφύσημα)
9. Επείγουσες μαιευτικές & γυναικολογικές καταστάσεις (αιμορραγία, κύηση, αποβολή, βίασμός, τοξιναιμία κύησης)
10. Επείγουσες ουρογεννητικές καταστάσεις (ολιγουρία, ανουρία, αιματοουρία, κωλικός)
11. Επείγουσες ΩΡΛ & οφθαλμικές καταστάσεις (επίσταξη, ρινορραγία, πονόλαιμος, κοιλίτιδες,

ωταλγία, ξένα σώματα, εισπνευστικός συριγμός, Ζάλη, ίλιγγος, οξεία απώλεια όρασης)

12. Επείγουσες καταστάσεις από φυσικούς & περιβαλλοντικούς παράγοντες (βλάβες από θερμότητα, ψύχος, ηλεκτ. ρεύμα & νερό)
13. Επείγουσες καταστάσεις στη νευρολογία (κώμα, σπασμοί, κεφαλαλγία, Ζάλη, σύγχυση, μνηγγίτιδα, εγκεφαλίτιδα, ΑΕΕ)
14. Επείγουσες καταστάσεις στην ψυχιατρική (παρλήρημα, σύνδρομο στέρησης, υστερία, ψύχωση)
15. Επείγουσες καταστάσεις από την κοιλία (οξύς κοιλιακός πόνος, εμετός, διάρροια, αιμορραγία, ίκτερος, σύνδρ. διαμερίσματος)

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

Το θεωρητικό μάθημα διδάσκεται από αμφιθέατρο με διαλέξεις (**13 δίωρες**) και προβολές powerpoint και σχετικά videos όπου αυτό είναι απαραίτητο.

Η θεωρητική διδασκαλία ακολουθείται από πρακτική άσκηση στο τμήμα επειγόντων περιστατικών - ΤΕΠ του ΓΟΝΚ «Άγιοι Ανάργυροι» (**13 δίωρες κλινικές πρακτικές ασκήσεις**). Αν κριθεί απαραίτητο θα χρησιμοποιηθούν και άλλες κλινικές και εργαστήρια.

Συνολικά **52 ώρες** θεωρητική και κλινική άσκηση.

Υπάρχει υποστήριξη της Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και όπου υπάρχει ανάγκη διανομής σημειώσεων από τους καθηγητές (π.χ. έκδοση νέων οδηγιών ΚΑΡΠΑ που δεν συμπεριλαμβάνονται στο υπάρχον βιβλίο που διανέμεται).

Μέθοδος αξιολόγησης: Οι εξετάσεις είναι γραπτές στο τέλος του εξαμήνου υπό την μορφή ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής. Σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να γίνουν προφορικά ανάλογα με τις ανάγκες (π.χ. μικρός αριθμός εξεταζομένων).

Συγγράμματα:

1^η **Επιλογή:** Επείγουσα Ιατρική. American of Orthopaedic Surgeons (AAOS). Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 2^η έκδοση/2014.

2^η **Επιλογή:** **Current: Σύγχρονη Επείγοντολογία Διάγνωση και Θεραπεία.** C.K. Stone, R.L. Humphries, Μπαητόπουλος Γ. Εκδότης: Broken

Hill Publishers LTD, Αθήνα, 1^η έκδοση/2011.

3^η **Επιλογή:** **Επείγουσα Ιατρική: Εικονογραφημένο Έγχρωμο Εγχειρίδιο.** Atkinson P., Kendall R., LeeVan Rensburg, επιμέλεια: Γ. Φιλντίσης. Εκδότης: Παρισιάνου Ανώνυμη Εκδοτική Εμπορική Εταιρεία Επιστημονικών Βιβλίων. Αθήνα 1^η έκδοση/2012.

53431	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ-Σ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ - ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ευγενία Βλάχου, Καθηγήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής ΠΑΔΑ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος νοσηλευτική της μητρότητας είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα της γυναίκας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας. Σκοπός του μαθήματος Γυναίκολογία, είναι να ευαισθητοποιηθούν οι φοιτητές στην πρόληψη-αναγνώριση και αντιμετώπιση των γυναικολογικών παθήσεων.

Μαθησιακοί στόχοι

Πρόκειται για κατ’επιλογήν μάθημα και είναι ενταγμένο στο 8^ο εξάμηνο.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στη Νοσηλευτική Μητρότητας και Γυναίκολογία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζει το θεωρητικό υπόβαθρο της Νοσηλευτικής Μητρότητας και Γυναίκολογία
2. παρέχει νοσηλευτική φροντίδα σε ασθενείς που πάσχουν από γυναικολογικά προβλήματα
3. παρέχει νοσηλευτική φροντίδα επικεντρωμένη στη μητρότητα

Περιεχόμενο

- Βιολογικές και ψυχολογικές αλλαγές που συμβαίνουν στην έγκυο γυναίκα
- Παρακολούθηση της εγκυμοσύνης με κλινικές και εργαστηριακές εξετάσεις και να διακρίνουν τις φυσιολογικές μικροανωμαλίες της εγκυμοσύνης από παθολογικές καταστάσεις
- Προετοιμασία της εγκύου για τον τοκετό και τη μητρότητα
- Φυσιολογικός τοκετός (έναρξη, συμπτώματα, στάδια)
- Τρόποι ανακούφισης από τον πόνο του τοκετού
- Επεμβατικός τοκετός
- Πρώτη εξέταση του νεογέννητου (Apgar score)
- Παρακολούθηση και τη νοσηλευτική του φροντίδα τις πρώτες ώρες μετά τον τοκετό
- Λήψη γυναικολογικού ιστορικού και Γυναικολογική εξέταση της ασθενούς
- Βασικότερες και συχνότερες φλεγμονές
- Καλοήθειες και κακοήθειες όγκοι των έσω και έξω γεννητικών οργάνων
- Νοσηλευτική παρέμβαση σε γυναικολογικές χειρουργικές παθήσεις
- Συχνότερες διαταραχές της εμμηνου ρύσης

- Γενικές γνώσεις για τη σημαντική περίοδο της ζωής της γυναίκας την κλιμακτήριο εμμηνόπαυση

Το θεωρητικό μάθημα διδάσκεται υπό μορφή διαλέξεων (13 δίωρες).

Εργαστηριακό Κλινικό μέρος

Η κλινική άσκηση των φοιτητών (13 δίωρες) διεξάγεται σε Μαιευτικές Κλινικές Νοσοκομείων στα τμήματα: Αίθουσα τοκετών, Εξωτερικά μαιευτικά και γυναικολογικά ιατρεία κύησης υψηλού κινδύνου, Ρεχωίδων και γυναικολογικών παθήσεων, ώστε οι φοιτητές να γνωρίσουν και να εφαρμόσουν όσα διδάχθηκαν στα πλαίσια της θεωρητικής διδασκαλίας

Συνοδικά 52 ώρες θεωρητική διδασκαλία και πρακτική-κλινική άσκηση σε μονάδες χρονιάς

πασχόντων σε νοσοκομεία και σε κέντρα αποκατάστασης.

Μεθοδος αξιολόγησης: Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Νοσηλευτική Μητρότητας - Γυναικολογική Φροντίδα Υγείας. McKinney Slone Emily, James Rowen Susan, Murray Smith Sharon, Nelson Ann Kristine, Ashwill Weiler Jean, ΕΚΔΟΣΗ: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2021

2^η Επιλογή: Νοσηλευτική Μητρότητας. Lowdermilk, Perry, Cashion. Επιμέλεια: Α. Λυκερίδου, Εκδότης Λαγός Δημήτριος, Αθήνα, 2011

53446	ΠΑΙΔΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Δεν θα διδαχθεί
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	10-1ΚΑ		
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	2		

Σκοπός

Τα παιδικά ατυχήματα αποτελούν την πρώτη αιτία θανάτου στην παιδική ηλικία. Τα τελευταία χρόνια αφού έχει γίνει πια αποδεκτό πως τα ατυχήματα και κύρια τα παιδικά και οι δηλητηριάσεις, δεν οφείλονται σε έλλειψη τύχης, αλλά σε ανθρώπινο λάθος, σε αμέλεια, σε άγνοια ή περιφρόνηση του κινδύνου, αποτελούν πρώτιστη φροντίδα των υπηρεσιών υγείας όλων των προηγμένων χωρών και γίνονται μεγάλης προσπάθειας για την πληρέστερη μελέτη των αιτιών, της επιδημιολογίας, αντιμετώπισης και κυρίως της πρόληψης, ενώ παράλληλα συστήνονται ειδικά κέντρα όπου τα θύματα των ατυχημάτων αντιμετωπίζονται συντονισμένα και έγκαιρα από ομάδες ειδικών λειτουργιών της Υγείας.

Περιεχόμενο

Διδακτικό μέρος: Θεματολογία - μαθησιακοί στόχοι.

Η θεματολογία και οι μαθησιακοί στόχοι των θεωρητικών μαθημάτων έχουν ως σκοπό να επισημάνουν τις προόδους κύρια στην πρόληψη των παιδικών ατυχημάτων αλλά και στην αντιμετώπιση του τραυματία:

Εισαγωγή. Ιδιαιτερότητες των παιδικών ατυχημάτων

- -Ορισμός του ατυχήματος.
- -Ιδιαιτερότητες των παιδικών ατυχημάτων.
- -Αιτίες αυξημένου κινδύνου των παιδιών στα ατυχήματα.

Η πρόληψη των παιδικών ατυχημάτων

- -Πρωτογενής και δευτερογενής πρόληψη.
- -Αρχές για την πρόληψη των ατυχημάτων στα παιδιά.
- -Βασικοί άξονες για την πρόληψη των ατυχημάτων από την ΠΟΥ.

Είδη και ταξινόμηση των παιδικών ατυχημάτων

- Επιδημιολογικά στοιχεία.
- Η παθογένεια των συνεπειών από τα ατυχήματα.
- Είδη και ταξινόμηση των παιδικών ατυχημάτων

Οικιακά ατυχήματα

- Πτώσεις, τραυματισμοί.
- Πνιγμός, πνιγμονή, ξένα σώματα.
- Εγκαύματα, ηλεκτροπληξίες.
- Η πρόληψη των παιδικών ατυχημάτων στο σπίτι.

Δηλητηριάσεις

- Το είδος και ο τρόπος που δηλητηριάζονται τα παιδιά.
- Οδηγίες για την πρόληψη των δηλητηριάσεων στα παιδιά.
- Πρώτες βοήθειες σε περίπτωση δηλητηρίασης στα παιδιά.

Ατυχήματα στους χώρους αναψυχής

- Πνιγμός, πρώτες βοήθειες σε περίπτωση πνιγμού.
- Πτώσεις και τραυματισμοί.
- Δήγματα ζώων, φιδιών, εντόμων, αρθροπόδων.
- Ατυχήματα στα σχολεία και στους παιδικούς σταθμούς.
- Ατυχήματα στις παιδικές χαρές.

Τροχαία ατυχήματα.

- Οι αιτίες για την αυξημένη συχνότητα των τροχαίων ατυχημάτων στα παιδιά.
- Οι σοβαρότερες παραβιάσεις των οδηγών.
- Τα οιονοπνευμάτωνα και τα φάρμακα ως αιτίες αύξησης των τροχαίων ατυχημάτων.
- Πως πρέπει να ταξιδεύουν τα παιδιά, παιδικά καθίσματα και ζώνες ασφάλειας.
- Το κατάλληλο ποδήλατο και οι κανόνες για ασφαλή ποδηλασία.

- Κυκλοφοριακή αγωγή για παιδιά.
- Γενικά προληπτικά μέτρα κατά των τροχαίων ατυχημάτων.

Επαγγελματικά ατυχήματα

- Μέτρα πρόληψης επαγγελματικών ατυχημάτων.

Περιβαλλοντικά ατυχήματα

- Σεισμοί, προληπτικά μέτρα αντισεισμικής προστασίας.
- Πυρκαγιές, πλημύρες, τυφώνες. Μέτρα πρόληψης.

Μη ταξινομήσιμα ατυχήματα

- Αυτοκτονίες, προληπτικά μέτρα κατά της αυτοχειρίας των νέων.
- Ατυχήματα από λήψη οιονοπνευμάτων και χρήση εξαρτησιογόνων.

Το παιδί μετά το ατύχημα – αντιμετώπιση

- Πρώτες βοήθειες, η «χρυσή ώρα» του τραυματισμένου παιδιού.
- Επείγουσα κλινική εξέταση (ABCDE).
- Καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση.
- Μεταφορά του τραυματία – παιδιού στο Νοσοκομείο.

Άσκηση - μαθησιακοί στόχοι

Σε συνεργασία με τα κατάλληλα κέντρα των Παιδιατρικών Νοσοκομείων και το ΕΚΑΒ εκπαιδεύονται οι φοιτητές στις πρώτες βοήθειες, στην Καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση (ΚΑΡΠΑ) και στις μεθόδους αντιμετώπισης των τραυματιών και άηλων επειγουσών καταστάσεων. Στην αρχή και στο τέλος της άσκησης πραγματοποιούνται συγκριτικά δοκιμασίες αξιολόγησης.

Μέθοδοι διδασκαλίας

Διαλέξεις, ομιλίες προσκεκλημένων ομιλητών, συζήτηση σε ομάδες φοιτητών, ερωτήσεις - απαντήσεις, παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών, επιδείξεις, συγγραφή εργασίας, ανασκόπηση βιβλιογραφίας, βιβλιογραφική ενημέρωση, εκπαι-

δευτικό βίντεο/CD, εργαστηριακές ασκήσεις, κλινικοφροντιστηριακή άσκηση.

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

Σύγγραμμα:

«Παιδικά ατυχήματα», Κωνσταντίνος Τσουμάκας. Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα 2006.

53473	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ- ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Δήμητρα Πετρούδη, Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΣΠΑ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		1Θ-2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2,5	

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτηθούν γνώσεις σχετικά με το αντικείμενο της ορθοπαιδικής- τραυματολογίας (παθολογία- κακώσεις μυοσκελετικού συστήματος) και οι φοιτητές να αναπτύξουν γνώσεις και κλινικές δεξιότητες στα ειδικά θέματα της ορθοπαιδικής νοσηλευτικής. Πρόκειται για κατ'επιλογήν μάθημα και είναι ενταγμένο στο 8^ο εξάμηνο.

Μαθησιακοί στόχοι

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στην Ορθοπαιδική Νοσηλευτική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζει το θεωρητικό υπόβαθρο της Ορθοπαιδικής Νοσηλευτικής
2. παρέχει νοσηλευτική φροντίδα σε ασθενείς που πάσχουν από ορθοπαιδικά προβλήματα

Περιεχόμενο

- Εισαγωγή στην ορθοπαιδική και την ορθοπαιδική νοσηλευτική.
- Ασθενής με οστεοπόρωση, σύνδρομο ευπάθειας, σαρκοπενία, άηθα μεταβολικά νοσήματα των οστών.

- Ασθενής με κάταγμα ευθραυστότητας (ισχίου, σπονδύλων, Colles).
- Ασθενής με μυοσκελετικά προβλήματα κάτω άκρου.
- Ασθενής με μυοσκελετικά προβλήματα άνω άκρου.
- Ασθενής με αρθρίτιδα-ολική αρθροπλαστική.
- Ασθενής με μυοσκελετικά προβλήματα της σπονδυλικής στήλης.
- Ασθενής με πολλαπλά κατάγματα/ τραύματα.
- Ασθενής με αθλητικές κακώσεις.
- Μυοσκελετική ανάπτυξη των παιδιών και παιδοορθοπαιδική νοσηλευτική.
- Ασθενής με νεοπλασίες του μυοσκελετικού συστήματος.
- Ασθενής με λοίμωξη του μυοσκελετικού συστήματος.

Κλινική άσκηση

Η κλινική πρακτική άσκηση γίνεται σε τμήματα ορθοπαιδικής και τραυματολογίας.

Μέθοδος αξιολόγησης: Η επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων κάθε ενότητας αξιολογείται με γραπτές εξετάσεις, με την ανάθεση γραπτής εργασίας και με επίδειξη δεξιοτήτων κατά την κλινική άσκηση του μαθήματος.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: **Βασικές γνώσεις Ορθοπαιδικής**, Σ. Προβελέγγιος, Εκδότης: Παρισιάνου Ανώνυμη Εκδοτική Εμπορική Εταιρεία Επιστημονικών Βιβλίων, Αθήνα, 2005

2^η Επιλογή: **Βασική Ορθοπαιδική και τραυματολογία**, D.J. Dandy, D.J. Edwards, Εκδότης: Παρισιάνου Ανώνυμη Εκδοτική Εμπορική Εταιρεία Επιστημονικών Βιβλίων, Αθήνα, 2009

53497	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Συντονίστρια: Ελισάβετ Πατηράκη, Καθηγήτρια
Ώρες Διδασκαλίας: Μάθημα ελεύθερης επιλογής διάρκειας 2 μηνών στις θερινές διακοπές του 6ου & 8ου εξαμήνου. Κλινική Άσκηση 40 ημερών			
ECTS: 8			

Κύριος στόχος της πρακτικής άσκησης είναι η ανάπτυξη και καλλιέργεια των κατάλληλων δεξιοτήτων των φοιτητών για την εφαρμογή των αρχών της Νοσηλευτικής επιστήμης στην κλινική πρακτική. Στο πλαίσιο της διεπιστημονικής ομάδας οι φοιτητές ασκούνται ώστε μετά την περάτωση των σπουδών τους να μπορούν να αναλαμβάνουν την ευθύνη παροχής, συντονισμού και διατήρησης της συνέχειας της νοσηλευτικής φροντίδας.

Μαθησιακοί στόχοι

Ειδικότερα τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής κλινικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που ο φοιτητής αναμένεται να είναι ικανός να επιδεικνύει ότι κατέχει μετά την ολοκλήρωση της άσκησης συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Να αξιολογεί να διαγιγνώσκει, να σχεδιάζει και να παρέχει ανεξάρτητα προσωποκεντρική ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα, επικεντρωμένη στις θεραπευτικές εκβάσεις φροντίδας υγείας.
- Να ενσωματώνει, να προωθεί και να εφαρμόζει τις θεωρητικές και μεθοδολογικές βασικές αρχές της νοσηλευτικής και να στηρίζει τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις πάνω στην επιστημονική τεκμηρίωση και τους διαθέσιμους πόρους.

- Να προωθεί και να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διαφορετικότητα, υπό το πρίσμα των οργανικών, ψυχολογικών πνευματικών και κοινωνικών αναγκών των ατόμων που παρέχει νοσηλευτική φροντίδα σε όλα τα στάδια της ζωής.
- Να λαμβάνει υπόψη του, τους διεθνείς κι εθνικούς κώδικες ηθικής και δεοντολογίας, καθώς και τις επιπτώσεις της παροχής φροντίδας υγείας, διασφαλίζοντας το δικαίωμα των ασθενών για ιδιωτικότητα και εμπιστευτικότητα των δεδομένων υγείας τους.
- Να έχει την ικανότητα να επικοινωνεί αποτελεσματικά, να αλληλεπιδρά και να συνεργάζεται αποτελεσματικά με τους ασθενείς και το οικογενειακό τους περιβάλλον καθώς και όλα τα μέλη της ομάδας υγείας.
- Να συντονίζει ανεξάρτητα την φροντίδα για ομάδες ασθενών και να εργάζεται διεπιστημονικά για την επίτευξη ασφαλούς ποιοτικής φροντίδας των ασθενών στην πρόληψη θεραπεία αποκατάσταση και ανακουφιστική φροντίδα.
- Να προστατεύει ανεξάρτητα την υγεία και την ευημερία των ατόμων, των οικογενειών ή των ομάδων που φροντίζει, διασφαλίζοντας την ασφάλεια τους και την προώθηση της αυτονομίας τους.

- Να προωθεί τον υγιεινό τρόπο ζωής, τα μέτρα πρόληψης και αυτοφροντίδας, ενισχύοντας την ενδυνάμωση, προάγοντας την υγεία και ενισχύοντας συμπεριφορές και τη συμμόρφωση με τη θεραπεία.
- Να εφαρμόζει δεξιότητες κριτικής σκέψης, συστηματική προσέγγιση για την επίλυση προβλημάτων και νοσηλευτική λήψη αποφάσεων στο επαγγελματικό πλαίσιο παροχής φροντίδας.
- Να αναγνωρίζει τα σημεία κλειδιά της ηγεσίας, τα οποία είναι απαραίτητα για το συντονισμό των ομάδων υγείας.
- Να συμμετέχει στη δημιουργία μηχανισμών και διαδικασιών αξιολόγησης για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας και συνέχειας της νοσηλευτικής φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη τις επιστημονικές, τεχνολογικές εξελίξεις και ηθικές αρχές.
- Να ανταποκρίνεται έγκαιρα και κατάλληλα σε απρόσμενες και ταχέως μεταβαλλόμενες καταστάσεις.
- Να εφαρμόζει αποτελεσματικές παρεμβάσεις σε καταστάσεις κρίσης που μπορούν να διατηρήσουν τη ζωή και την ποιότητα της ζωής.
- Να αποδέχεται την ευθύνη για τις επαγγελματικές του δραστηριότητες και να αναγνωρίζει τα όρια του δικού του πεδίου πρακτικής και δεξιοτήτων.
- Να αναλαμβάνει την ευθύνη για τη δια βίου

μάθηση και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη.

- Να προωθεί και να διατηρεί θετική εικόνα της Νοσηλευτικής.

Περιεχόμενο και Κλινικό Μέρος

Στην πρακτική άσκηση μπορούν να συμμετέχουν οι φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει το 6^ο εξάμηνο ή το 8^ο εξάμηνο αλλιά δεν έχουν ορκιστεί.

Η συνολική διάρκεια της πρακτικής άσκησης θα είναι δυο μήνες κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών (Ιούλιος-Σεπτέμβριος). Το ωράριο θα είναι πρωινό (Δευτέρα- Παρασκευή).

Η επιλογή των νοσοκομείων γίνεται σε συνεργασία των φοιτητών και της υπεύθυνης συντονισμού της πρακτικής άσκησης. Την ευθύνη παρακολούθησης της πρακτικής άσκησης αναλαμβάνει το γραφείο εκπαίδευσης της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του νοσοκομείου.

Μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής ο φοιτητής παραδίδει έκθεση αποτίμησης της πρακτικής άσκησης στον υπεύθυνο καθηγητή. Η διευθύντρια της Νοσηλευτικής υπηρεσίας και η υπεύθυνη του μαθήματος επιβεβαιώνουν την πρακτική άσκηση των φοιτητών.

Στο πτυχίο των φοιτητών που επιλέξουν και πραγματοποιήσουν την πρακτική άσκηση χορηγείται συμπλήρωμα εκπαίδευσης.

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή εργασία